

KRUISTOCHT IN SPIJKERBROEK

LESSUGGESTIES

Beeld met de
Gouden

INHOUDSOPGAVE:

Over het [boek](#)

Over de [auteur](#)

[Lessuggesties, thema's, doelgroep](#)

[Tijdsinvestering, uitvoering](#)
[inleiding](#)

[Mogelijkheid 1](#): Leesverslag

[Mogelijkheid 2](#): Tekst met vragen

[Mogelijkheid 3](#): Route volgen

[Mogelijkheid 4](#): Kruistochten

[Mogelijkheid 7](#): Een lapbook maken

[Mogelijkheid 6](#): Vragenspel van Aidan Chambers

[Mogelijkheid 5](#): Speel een scène na

[Mogelijkheid 8](#): Een levensgrote tijdmachine

[Mogelijkheid 9](#): Webquest- op reis naar de Middeleeuwen

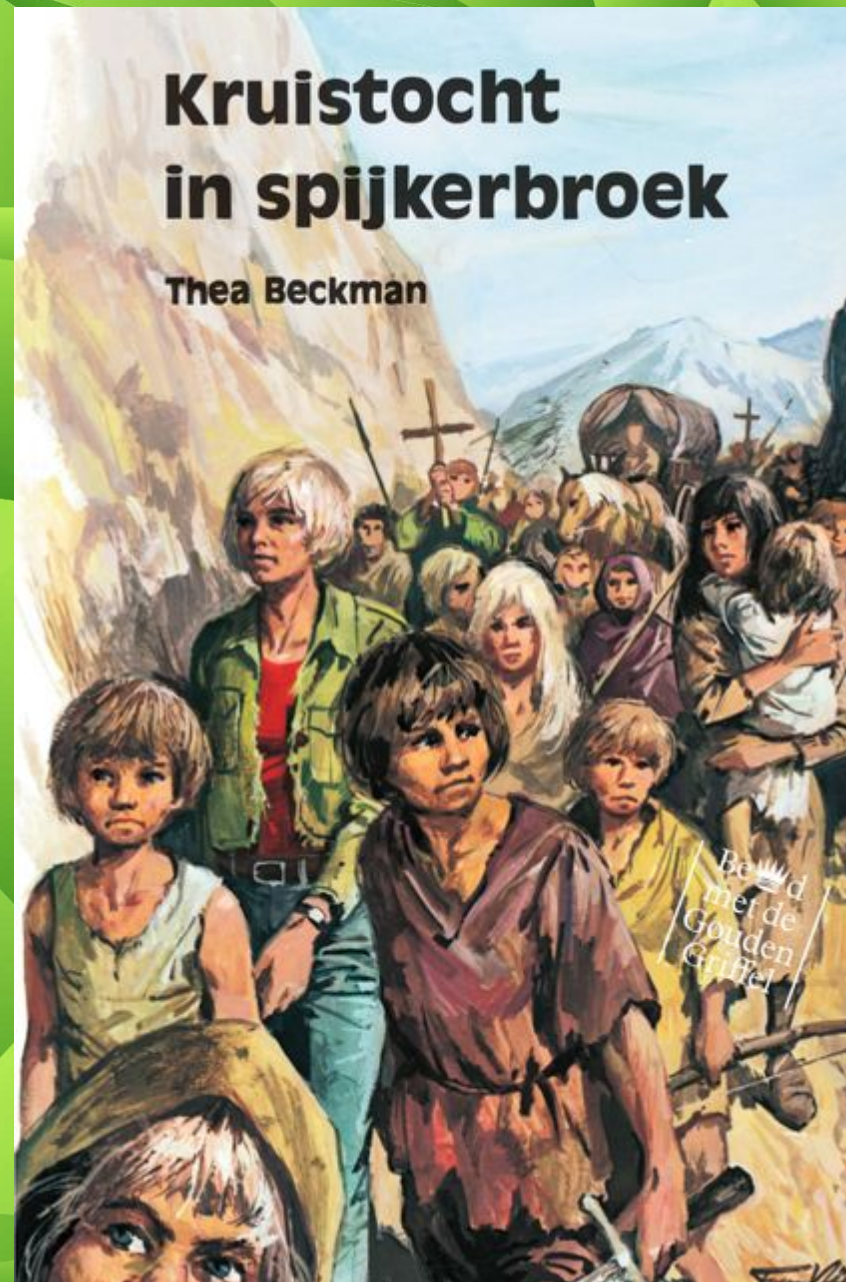
[Mogelijkheid 10](#): Troubadourlied

[Afsluiting](#)

[Bijlagen](#)

Kruistocht in spijkerbroek

De 16-jarige Dolf uit Amstelveen geeft zich op als proefkonijn: hij zal door een materie-transmitter teruggeflitst worden naar de Middeleeuwen om daar één middag een kijkje te nemen. Om vijf uur diezelfde middag moet Dolf weer op de afgesproken plek staan om teruggeflitst te worden naar de twintigste eeuw. Maar door een foute berekening komt hij in het jaar 1212 terecht in een Kinderkruistocht en niet op het riddertoernooi dat hij zo graag wilde bijwonen. En het lukt Dolf niet om op tijd op de afgesproken plek te staan. Moet hij nu voor altijd in 1212 blijven?

Over de auteur:

Thea Beckman wilde als kind graag schrijfster worden of ontdekkingsreiziger. Ze werd in 1923 geboren en was enig kind. Haar vader was kantoorbediende bij de Holland-Amerikalijn, maar werd in de crisisjaren ontslagen en raakte werkloos. Studeren was er daardoor voor Thea niet bij; daar was geen geld voor. Maar het was ook omdat Thea een meisje was en haar ouders vonden het vanzelfsprekend dat ze thuis mee zou helpen in de huishouding. In het begin leek Thea zich daarbij neer te leggen; ze deed de afwas, werkte op kantoor en zorgde voor haar man en kinderen. Maar toen de kinderen eenmaal wat groter waren en ze meer tijd kreeg om te schrijven, was ze niet meer te stoppen. Ze schreef meer dan dertig boeken en ging alsnog studeren. Met haar boeken won ze veel prijzen, waaronder Zilveren en Gouden Griffels en verschillende prijzen en eervolle vermeldingen van de Nederlandse Kinderjury.

LESSUGGESTIES BIJ DE VAKKEN:

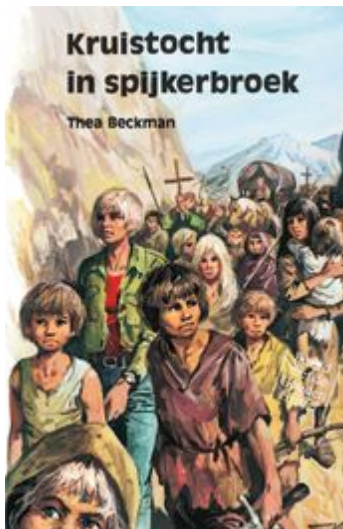
Nederlands, geschiedenis, aardrijkskunde, muziek, handvaardigheid, drama

THEMA'S:

Kruistochten, reizen naar het verleden, overleven, Europa, anders zijn, avontuur

DOELGROEP:

Kruistocht in spijkerbroek is bedoeld voor kinderen vanaf 13 jaar. Deze lessuggesties zijn bedoeld voor de eerste klassen van de middelbare school.

TIJDSINVESTERING:

Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van één uur tot een lessencyclus van meerdere lessen verdeeld over meerder dagen.

UITVOERING:

Klassikale of individuele start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk

INLEIDING:

Toon uw leerlingen het boek met de getekende omslag (zie bovenaan bij deze suggesties). Vertel dat dit boek lang geleden voor het eerst is verschenen (1973) maar dat het nog steeds populair is en wordt verkocht. Vertel dat dit komt omdat het boek een heel spannend verhaal vertelt dat voor een deel in het 'nu' en een deel in de dertiende eeuw speelt.

Vraag nu aan uw leerlingen wie er wel eens van een tijdmachine heeft gehoord. Sommigen zullen misschien de teletijdmachine uit Suske en Wiske noemen. Stel dat zo'n machine echt zou bestaan, waar zou men dan heen willen? Waarom? Weet men wat men kan verwachten in die andere tijd? Wat zou er anders zijn?

Vertel nu dat de hoofdpersoon uit *Kruistocht in spijkerbroek* ervan droomde om een riddertoernooi in de Middeleeuwen te zien. Hij stapt in een tijdmachine en ... belandt in de verkeerde tijd, in de verkeerde plaats. De ongelooflijk spannende en dramatische avonturen die hij dan beleeft, worden beschreven in *Kruistocht in spijkerbroek*.

VOOR DE DOCENT:

- U kunt ook gebruik maken van de trailer van de film die u [hier](#) vindt.
- In plaats van deze inleiding kunt u een korte presentatie laten maken door één van uw leerlingen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm zijn van een prezi of een powerpoint.

Mogelijkheid 1: Leesverslag

Maak een leesverslag. In bijlage 1 staat hoe je dit aanpakt.

Mogelijkheid 2: Tekst met vragen

Lees hoofdstuk 2 (bladzijde 13 tot en met bladzijde 22 tot aan “...zou worden teruggeflitst.” *) en beantwoord de volgende vragen:

1. Vind jij de steen met het merkteken voor Dolf Wega een goed herkenningspunt? Waarom wel of waarom niet?
2. Wat zijn schabrakken (bladzijde 14)? Waar dienden ze voor?
3. Waarom is Leonardo Fibonacci da Pisa op reis?
4. Wat weet Dolf van de Middeleeuwen?
5. Welk verschil is er tussen Leonardo en Dolf voor wat betreft rekenen?
6. Welke verschillen tussen zijn eigen tijd en de dertiende eeuw bemerkt Dolf in dit hoofdstuk?

* Afhankelijk van de druk van het beschikbare boek

Mogelijkheid 3: Route volgen

Tijdens het lezen van *Kruistocht in Spijkerbroek* kun je de route van de kinderkruistocht volgen. Die route ga jij nu op een kaart uittekenen. Doe dat als volgt:

- Neem de kaart die hierbij is gevoegd. Vergroot hem op een kopieerapparaat als je dat handig vindt.
- Hieronder staan locaties die de kinderkruistocht passeert. Zoek genoemde locaties op in een **atlas**.
- Bepaal met de kaart uit de atlas waar de locaties uit de route ongeveer zouden kunnen liggen op de kaart van bijlage 3. Teken ze daarin in door stippen te zetten.
- Trek met een dikke stift een lijn tussen alle stippen. Zie hier de route van de kinderkruistocht uit *Kruistocht in Spijkerbroek*. Hoeveel kilometer zou de tocht zijn, denk je? En hoe lang zou je erover doen om die route te lopen?

Route van de kinderkruiſtocht in Kruiſtocht in ſpijkerbroek

- 1) **Speyer / Spiers**
- 2) richting **Bazel**
- 3) Langs de Rijn naar **Straatsburg**
- 4) Bij Straatsburg de rivier over, door het **dal van Kinzig**, daarna de Donau oversteken naar het **Bodenmeer**
- 5) **Rottweil**
- 6) **Meer van Konstanz**
- 7) **Beierse alpen**
- 8) **Karwendel**
- 9) **Alpen**
- 10) Richting **Innsbruck**- burcht van Scharnitz
- 11) **Karwendelmassief**
- 12) **Inndal**
- 13) **Innsbruck**
- 14) Over de **Brenner**
- 15) **Bolzano**
- 16) **Isarco**
- 17) **Brescia**
- 18) **Povlakte**
- 19) **Rivier de Oglio**
- 20) **Cremona** aan de Po
- 21) **Genua** (eindpunt van de kinderkruiſtocht)

Vervolg van de route in de richting van Het beloofde Land

- 22) **Pisa** (verder trekken na blamage Genua)
- 23) **Meer van Trasimeno**
- 24) **Richting Adriatische Zee**
- 25) **Umbrie**
- 26) **Bari**
- 27) **Brindisi** (eindpunt – van hier vertrekt Dolf Wega terug naar de 20e eeuw)

Mogelijkheid 4: Kruistochten

Maak een muurkrant over het thema kruistochten. Wat zijn het? Waarom werden ze gehouden? Wanneer? Wat zijn de bekendste? Waar gingen ze naar toe? En wie deden er mee?

Vergeet niet om ook afbeeldingen bij dit onderwerp te zoeken. [Hier](#) lees je hoe je een muurkrant maakt

Mogelijkheid 5: Speel een scène na

Kies alleen, in duo's of met een klein groepje een scène uit het boek uit. Speel dit na en voer het op voor de rest van de klas.

VOOR DE DOCENT:

- U kunt deze opdracht ook laten fotograferen en vervolgens een tentoonstelling maken van de prints.

Mogelijkheid 6: Vragenspel van Aidan Chambers

VOOR DE DOCENT:

- Speel het vragenspel van schrijver Aidan Chambers. Dit spel is bedoeld om leesbevordering te stimuleren en uw leerlingen hun ervaringen met teksten - in dit geval met *Kruistocht in spijkerbroek* - te laten delen met hun klasgenoten. U kunt dit nadrukkelijk ook doen met een grotere groep leerlingen die verschillende boeken hebben gelezen. Uitleg over het spel en de materialen die erbij horen, vindt u onder deze [link](#). Check de vragen van het spel wel eerst op relevantie bij de gelezen boeken.

Mogelijkheid 7: Een lapbook maken

Een lapbook is een eenvoudig mapje met een verzameling van mini-boekjes, klepjes en ander gevouwen materiaal waarin ruimte is voor tekeningen, verhalen, chronologische info, diagrammen, ... Een lapbook kan gemaakt worden van om het even welk onderwerp.”

(<http://lapbooksindeklas.weebly.com/>)

- Je gaat een lapbook maken over *Kruistocht in spijkerbroek*. Voordat je begint denk je eerst goed na over zeven of meer onderwerpen die te maken hebben met het boek. Maak eventueel woordwolken om je gedachten over mogelijke onderwerpen te richten.
- Vraag je docent om een groot vel papier. Vouw de smalle buitenzijden zover naar binnen dat de rechter- en de linkerzijde elkaar raken. Versier eventueel je ‘book’ met een tekening.
- Nu ga je per bedacht onderwerp een boekje maken. Enkele sjablonen voor de vormen vind je [hier](#). Schrijf en plak daar dingen op die met *Kruistocht in spijkerbroek* te maken hebben. Je mag ook gewoon op het ‘book’ schrijven.
- Je werk is klaar als je meerdere kleine boekjes hebt geplakt op het grotere vel en het er verzorgd en overzichtelijk uit ziet.
- Meer informatie vind je in bijlage 2

Mogelijke onderwerpen voor de boekjes: kruistochten, Thea Beckman, middeleeuwen, macht van de kerk, vertalingen van *Kruistocht in spijkerbroek*, prijzen, personages, route, enz.

Mogelijkheid 8: Een levensgrote tijdmaschine

Maak van kartonnen dozen, lappen stof en gestapelde tafels een levensgrote tijdmaschine. Maak aan de achterkant van de tijdmaschine op grote vellen papier (of neem het schoolbord als achtergrond) een tafereel dat doet denken aan de Middeleeuwen. Wees daarin zo zorgvuldig mogelijk. Laat mensen door de tijdmaschine lopen en trakteeer hen op een kijkje in de Middeleeuwen.

VOOR DE DOCENT:

- Benadruk dat het Middeleeuwse tafereel zoveel mogelijk gebaseerd moet zijn op bronnenonderzoek en verantwoord moet kunnen worden.

Mogelijkheid 9: Webquest: Op reis naar de Middeleeuwen

VOOR DE DOCENT:

- Achter de volgende [link](#) staat een Webquest. Deze is vrij uitgebreid en nodigt uw leerlingen uit om Dolf Wega te volgen in een reis naar de Middeleeuwen.
- Al naar gelang het niveau van uw leerlingen kunt u ervoor kiezen de opdracht in de Webquest te beperken.
- Het is ook mogelijk om de Webquest op tablet of via mobiel uit te voeren.
- Bovendien is het mogelijk om met meerdere vakken samen te werken. Hiervoor is het wel handig om strikte richtlijnen te verstrekken voor de uitwerking.

Mogelijkheid 10: Troubadourlied

In de middeleeuwen bezongen troubadours (rondreizende muzikanten) grote heldendaden en fantastische helden. In deze opdracht ga jij een troubadourlied schrijven over de 'grote' held Dolf Wega. Dat mag op bestaande muziek, maar als je erg muzikaal bent kun je misschien ook zelf componeren. Vergeet bij het schrijven niet dat de tekst op de hoofdpersoon van Kruistocht in Spijkerbroek moet slaan. Je kunt dus onderwerpen uit het boek gebruiken

VOOR DE DOCENT:

- Hierbij is het handig als het hele boek is gelezen (of de film is gezien).

AFSLUITING:

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u bijvoorbeeld tijdens een ouderavond kunt tonen of een semipermanente plaats op uw school kunt geven. *Kruistocht in spijkerbroek* leent zich uitstekend voor een groter project.

BIJLAGEN

Het maken van een leesverslag.

Veel scholen en lesmethoden stellen andere eisen aan het maken van een leesverslag. Informeer dus altijd of onderstaande opzet overeenkomt met de ideeën van jouw docent

Opbouw van een leesverslag

- 1) primaire gegevens
- 2) korte samenvatting
- 3) uitwerking
- 4) eigen mening
- 5) bronvermelding

Primaire gegevens: je noteert onderstaande primaire gegevens op een apart blad:

- je noteert eerst de naam van de auteur,
- vervolgens de titel van het boek
- daarna de naam van de uitgeverij
- en de plaats en het jaar van uitgave
- indien vermeld in het boek, de eerste druk van het werk
- als het boek een ondertitel heeft vermeld je die ook

Bijvoorbeeld:

Titel: Kruistocht in spijkerbroek
Auteur: Thea Beckman
Uitgeverij: Lemniscaat
Druk:

Geef ook aan

- hoe de opbouw van het verhaal is: logisch, met terugblikken, anders?
- het aantal bladzijden,
- of er illustraties in het boek staan. Neem ook een afbeelding van de omslag in je verslag op.

Samenvatting:

Maak een samenvatting van het verhaal van maximaal een half getypt A-4

Uitwerking:

a. titelverklaring:

Geef aan wat de titel zegt of wat de schrijver daarmee bedoeld kan hebben

b. motto:

Als het boek een motto heeft, noteer deze dan en leg tevens uit wat deze, volgens jou, met het verhaal te maken heeft

c. thema:

Waar gaat het boek over? Leg dit in maximaal 3 zinnen uit.

d. personages:

Leg uit welke personages in het boek een rol spelen en welke eigenschappen deze hebben. Ontwikkelen zij zich gedurende het verhaal?

c. tijd en ruimte:

Is de omgeving of de tijd waarin het verhaal zich afspeelt van belang voor het verhaal?

d. vertelperspectief:

Is er een ik-verteller, een personale verteller, een alwetende verteller?

Eigen oordeel over het boek:

Wat vind je van het boek? Omschrijf het in maximaal een half A-4

Bronvermelding: Geef tot slot aan welke bronnen je hebt gebruikt bij het maken van je verslag. Wees daar heel volledig in.

Het maken van een lapbook

Een lapbook kan in principe over elk onderwerp gaan, ook over boeken. Het maken van een lapbook helpt de leerling focussen op specifieke thema's binnen het boek, het stimuleert het doen van onderzoek, brengt structuur en overzicht en helpt bezinnen op presentatievormen. Daarnaast prikkelt het maken de creativiteit en is het mogelijk om spelenderwijs niveauverschillen te realiseren. Het maken van lapbooks past uitstekend in gepersonaliseerd onderwijs.

Over het algemeen is het maken van een lapbook een grote opdracht die enkele uren in beslag neemt.

Stappenplan voor het maken van een lapbook

- Kies een onderwerp
  - Splits het onderwerp in deelonderwerpen, dit kan eventueel via woordwolken waardoor je beter ziet welke zaken allemaal met jouw onderwerp te maken hebben
  - Bedenk welke deelonderwerpen je verder gaat uitwerken en selecteer of zoek de vorm van een miniboekje dat (of de presentatievorm die) bij dit specifieke thema past
  - Werk per deelonderwerp in één miniboekje
  - Maak zeker zeven miniboekjes, meer mag natuurlijk ook
  - Als de miniboekjes af zijn, neem dan een groot vel papier en plak hier de miniboekjes op
- Klaar is je lapbook

Meer informatie en ook ontwerpen van miniboekjes vind je op
<http://lapbooksindeklas.weebly.com/>

Bij het maken van deze lessuggesties is gebruik gemaakt van de volgende links:

Inleiding: trailer Kruistocht in spijkerbroek

<https://www.youtube.com/watch?v=srEZYDsyPIM>

mogelijkheid 4: een muurkrant maken

<https://maken.wikiwijs.nl/userfiles/7638a6e013fffa3e3479cb0a079be17f.pdf>

mogelijkheid 6: vragenspel van Aidan Chambers

<https://www.onderwijsdatabank.nl/84159/vragenspel-van-chambers/>

mogelijkheid 7: een lapbook maken

<http://lapbooksindeklas.weebly.com/>

<https://www.homeschoolshare.com/lapbook-templates.php>

mogelijkheid 9: webquest

<https://sites.google.com/view/kruistochtinspijkerbroekwq/home>